

Fodringens betydning for soens evne i farestalden

Camilla Kaae Højgaard, seniorkonsulent, Ernæring & Fodring

Thomas Sønderby Bruun, chefkonsulent, Ernæring & Fodring

Grisekongres 2021

MCH Herning Kongrescenter

27. oktober 2021

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

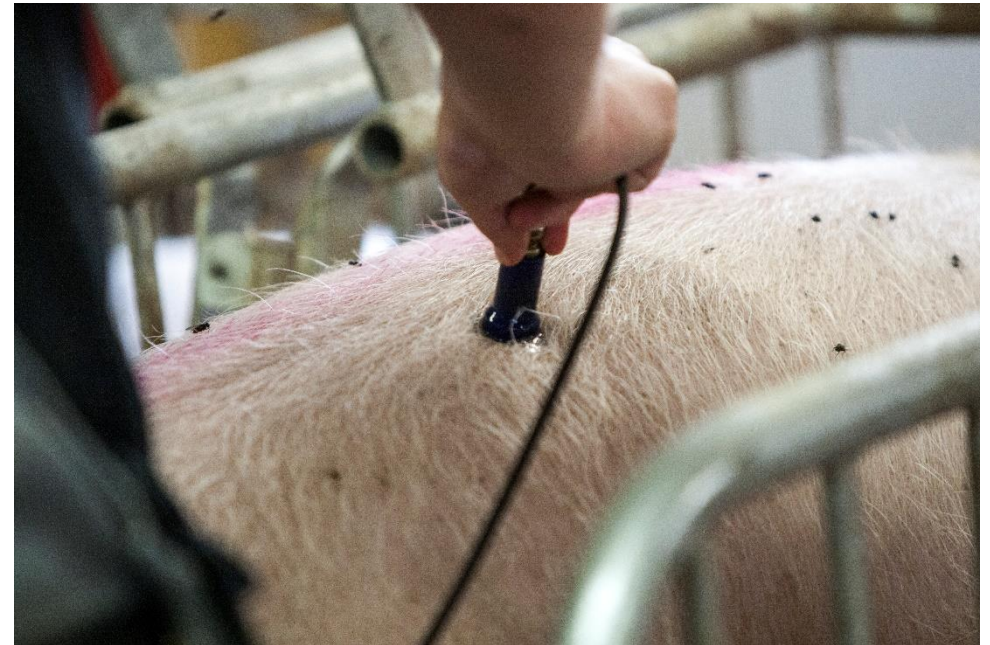
Rygspæktykkelse ved faring

- Ny anbefaling

Tidligere anbefaling: 16-19 mm

Ny anbefaling: 14-17 mm

Baggrund for at undersøge optimal rygspæktykkelse ved faring

- Hvad var udfordringen?

- Opfordring ude fra felten
- Anbefaling af ældre dato: 16-19 mm rygspæk ved faring
 - Baseret på tværgående analyse i 2010
- Genetisk udvikling mod højere kødprocent
- Opjustering af diegivningsnormer i 2015 → mindre vægttab
- Huldstyring har indflydelse på søernes foderforbrug

Optimalt huld ved
faring??

Formål med undersøgelsen

- Tværgående dataanalyse

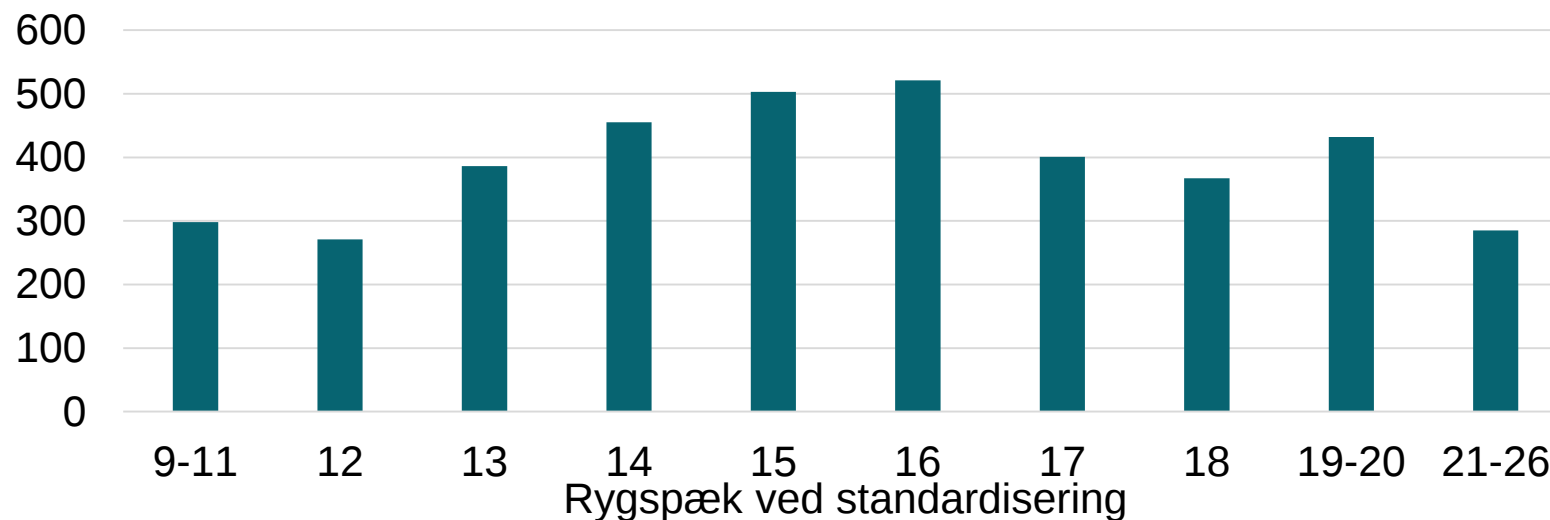
- Tværgående dataanalyse baseret på 8 afprøvninger – gennemført fra 2015 til 2021
- Opnå generel indsigt i, hvordan søerne har ydet når de havde en specifik rydspæktykkelse ved faring

Datagrundlag

- 3.900 faringer og fravænninger

- 1.-5. kuldssøer
- Rygspæk blev målt i P2 med enten Leanmeter eller Sonograder
- Søerne blev standardiseret til at passe 12-14 grise pr. kuld (1-3 dage efter faring)
- Afgrænsning: 9-26 mm rygspæk ved standardisering

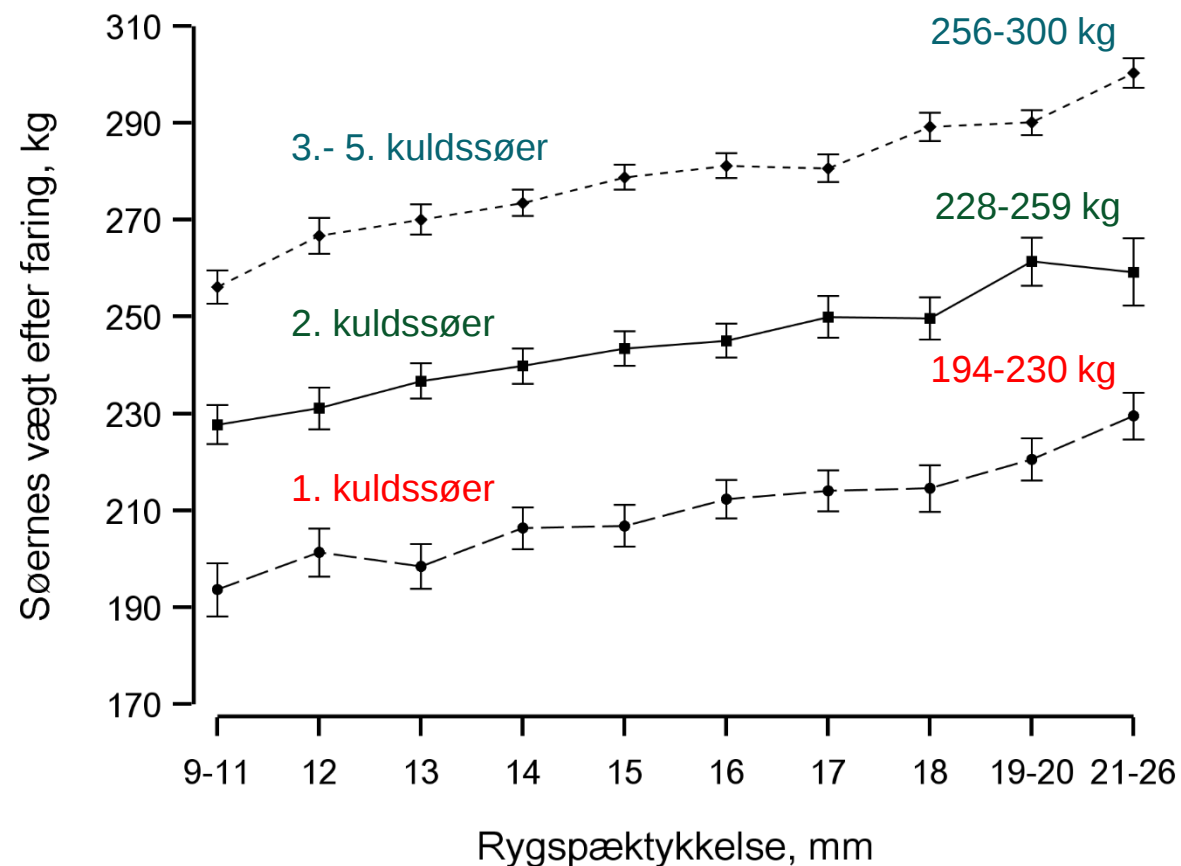
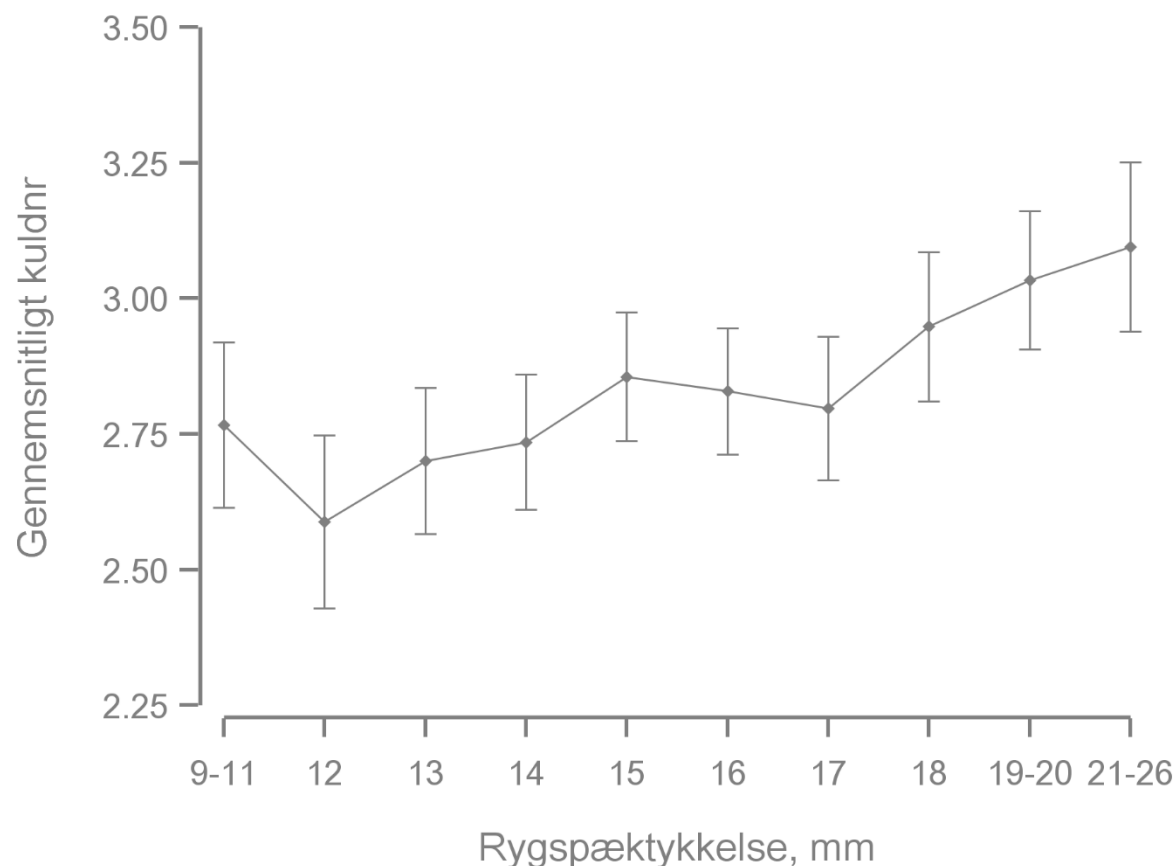
Antal søer pr. gruppe

Søernes karakteristika

Søernes kuldnummer og vægt efter faring

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

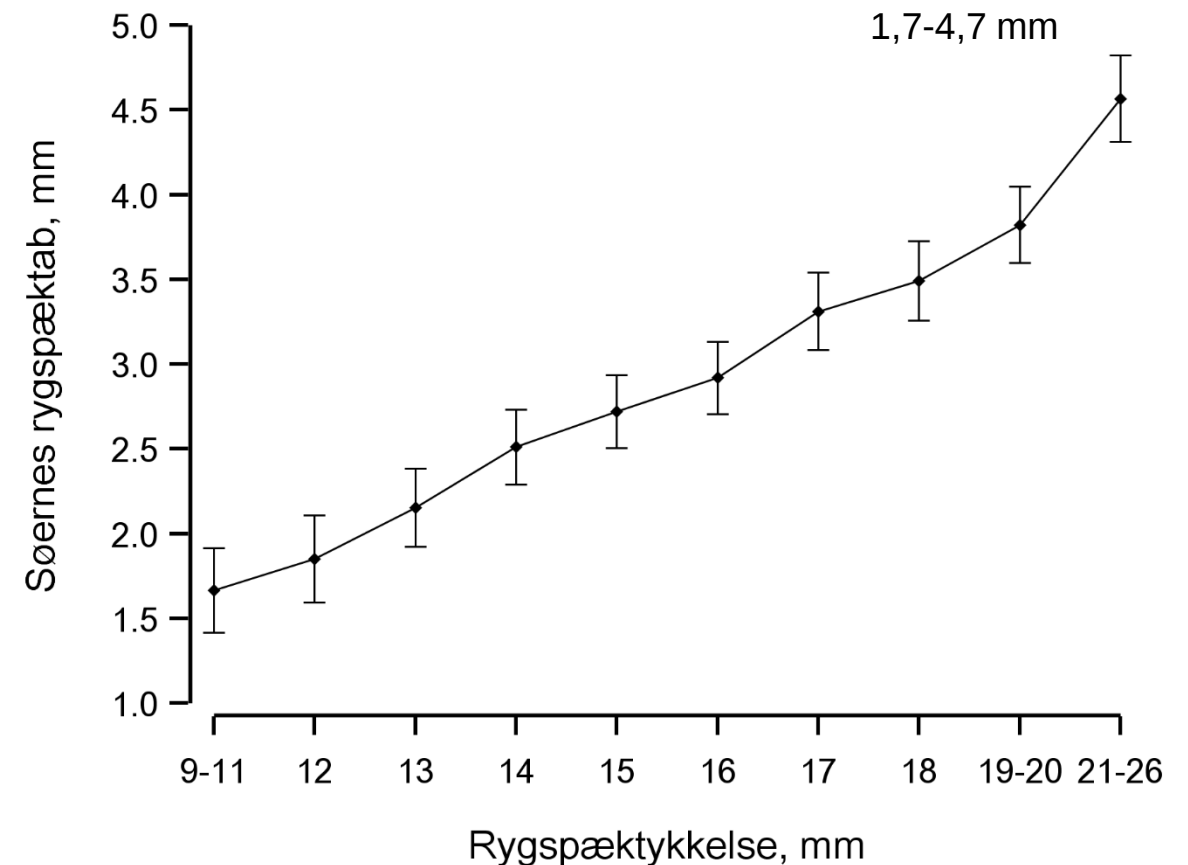
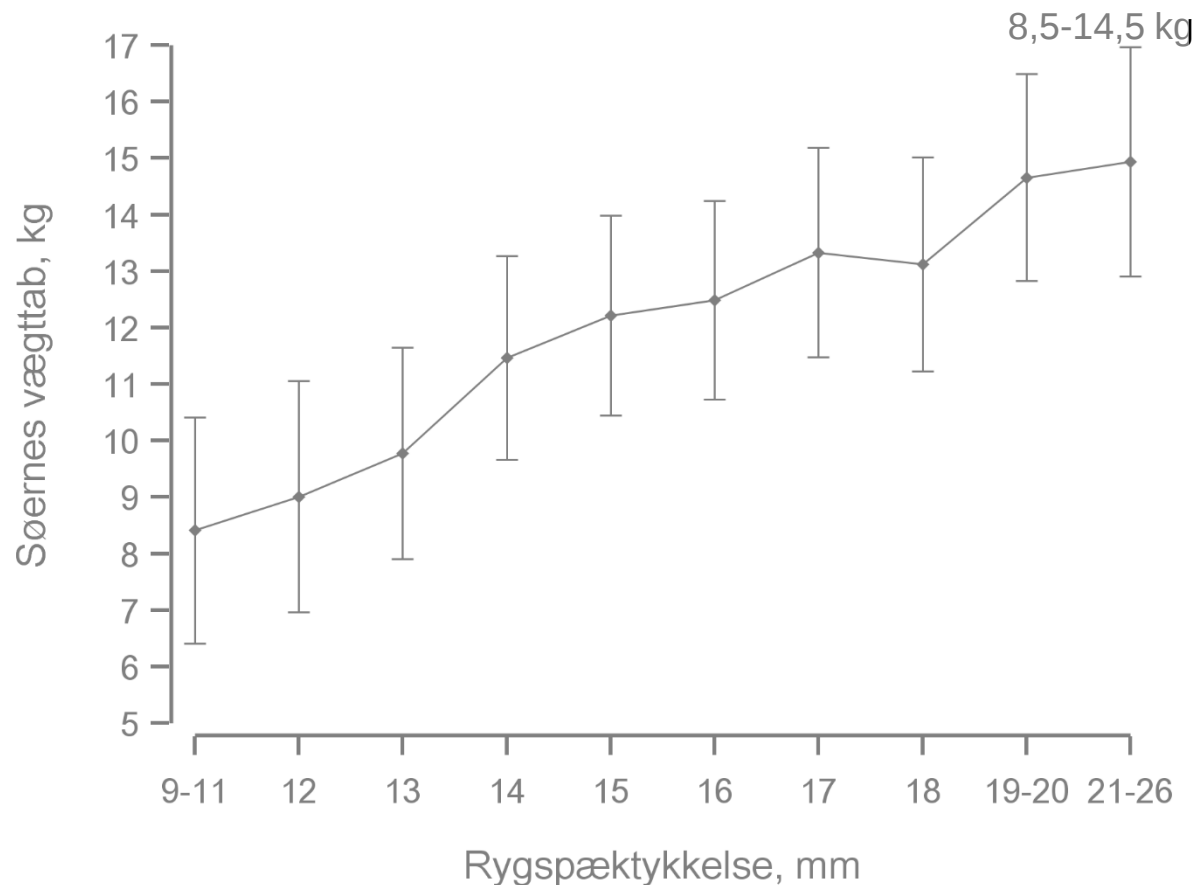
Søernes kuldnummer og vægt efter faring

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

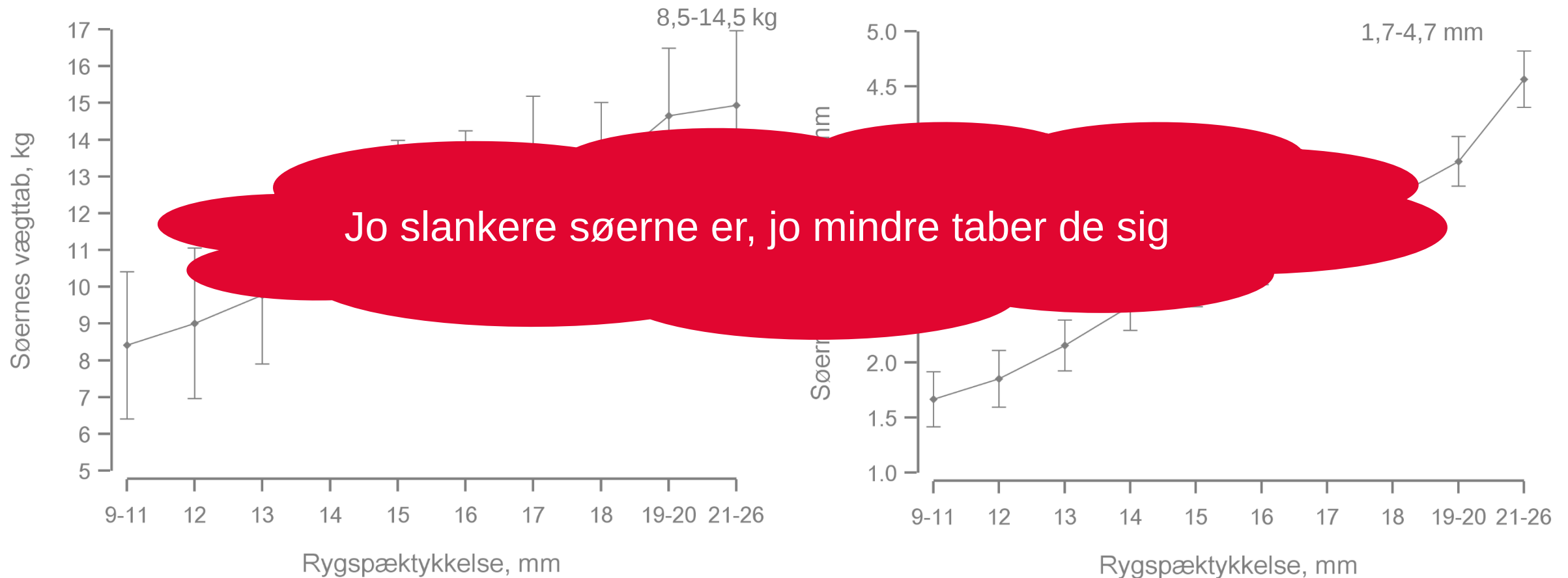
Søernes vægttab og rygspæktab i diegivningsperioden

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Søernes vægttab og rygspæktab i diegivningsperioden

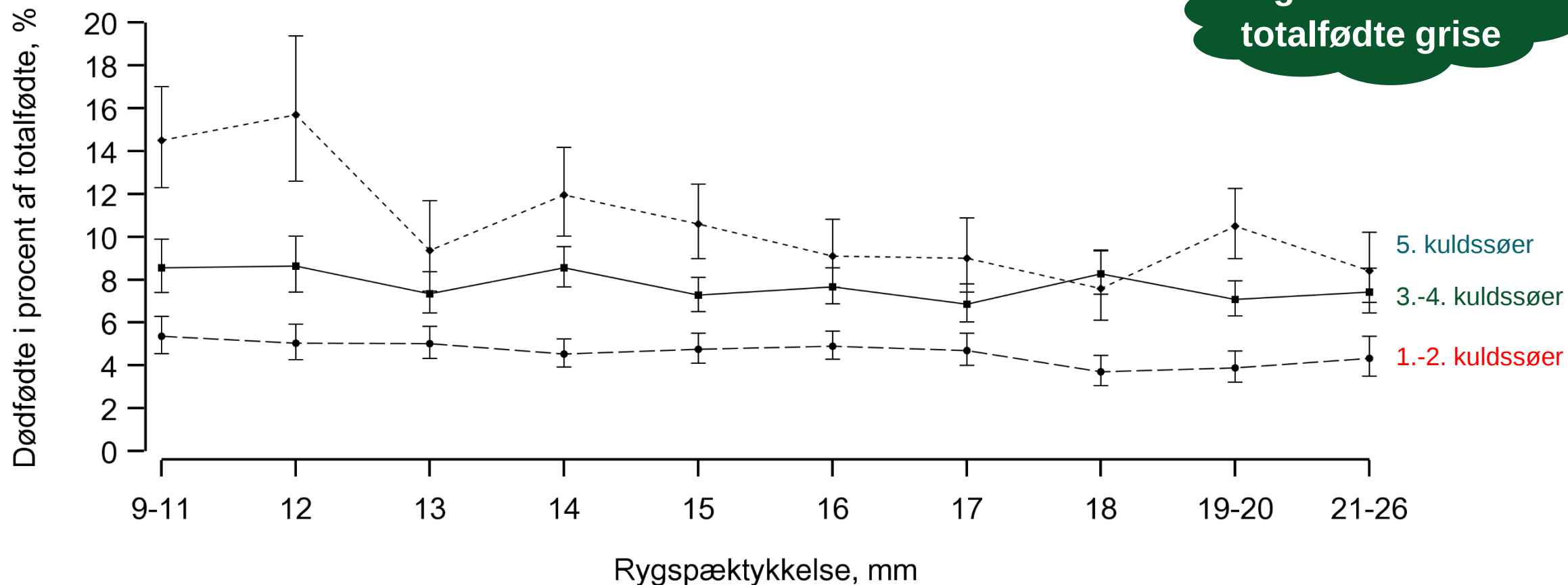
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Søernes produktivitet

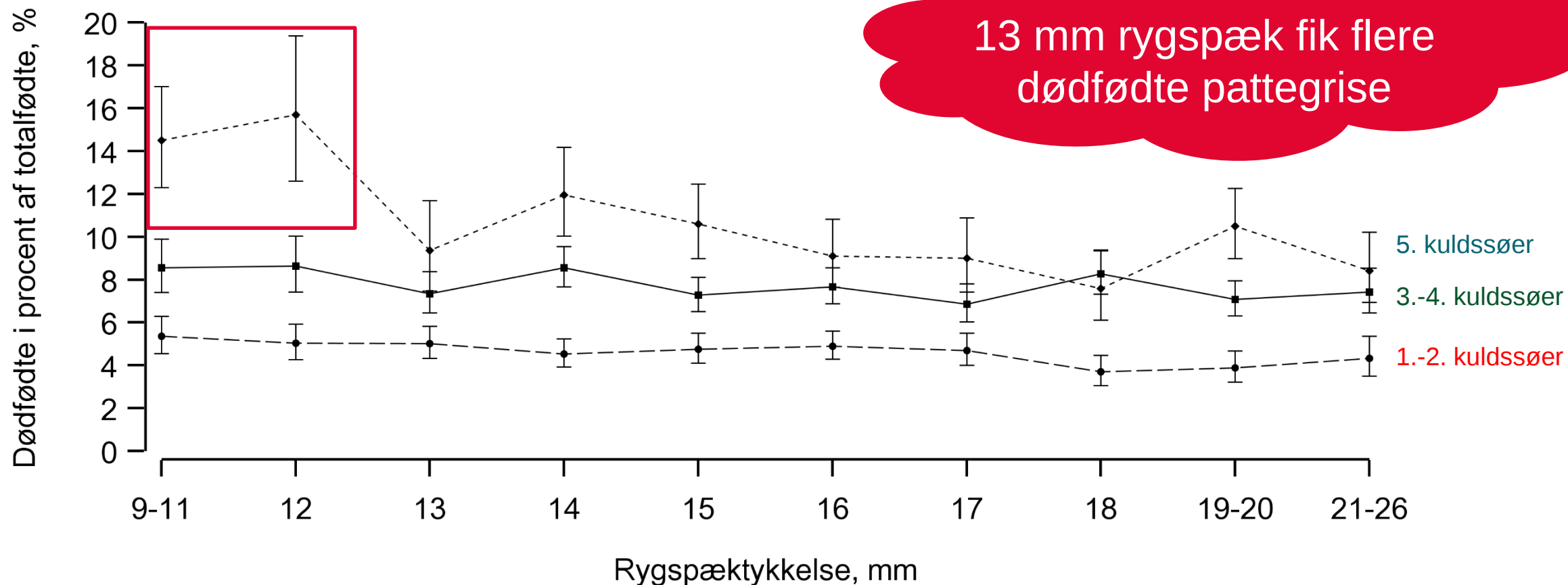
Dødfødte grise

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

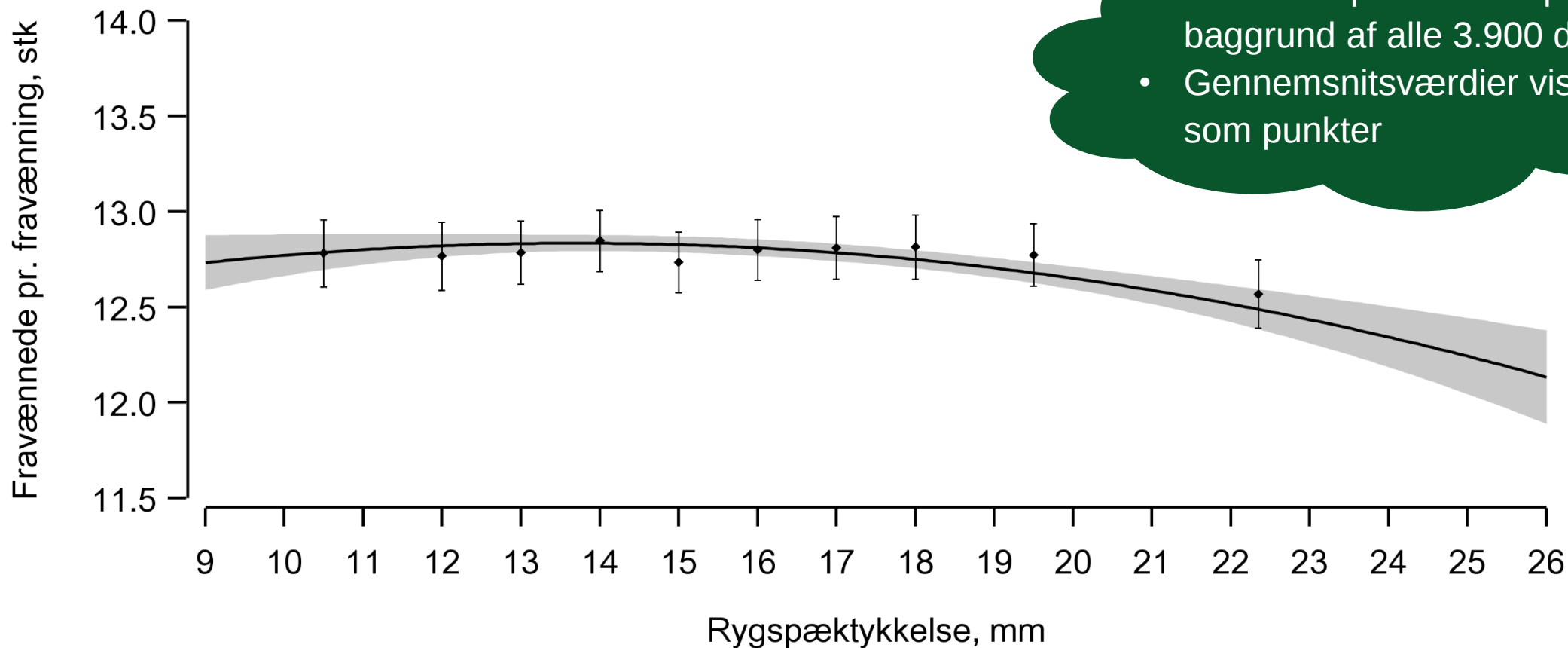
Dødfødte grise

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Fravænnede grise pr. fravænning

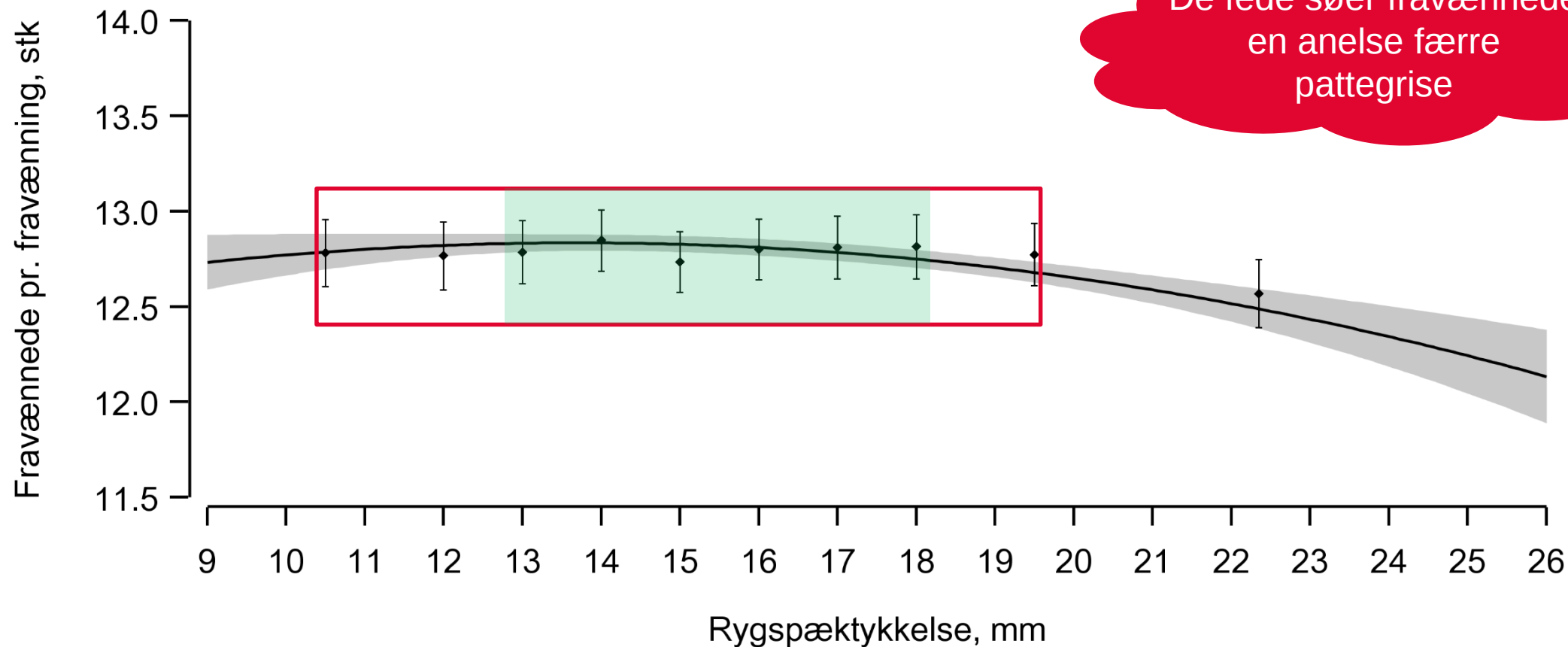
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

- Kurven er prædikeret på baggrund af alle 3.900 data
- Gennemsnitsværdier vises som punkter

Fravænnede grise pr. fravænning

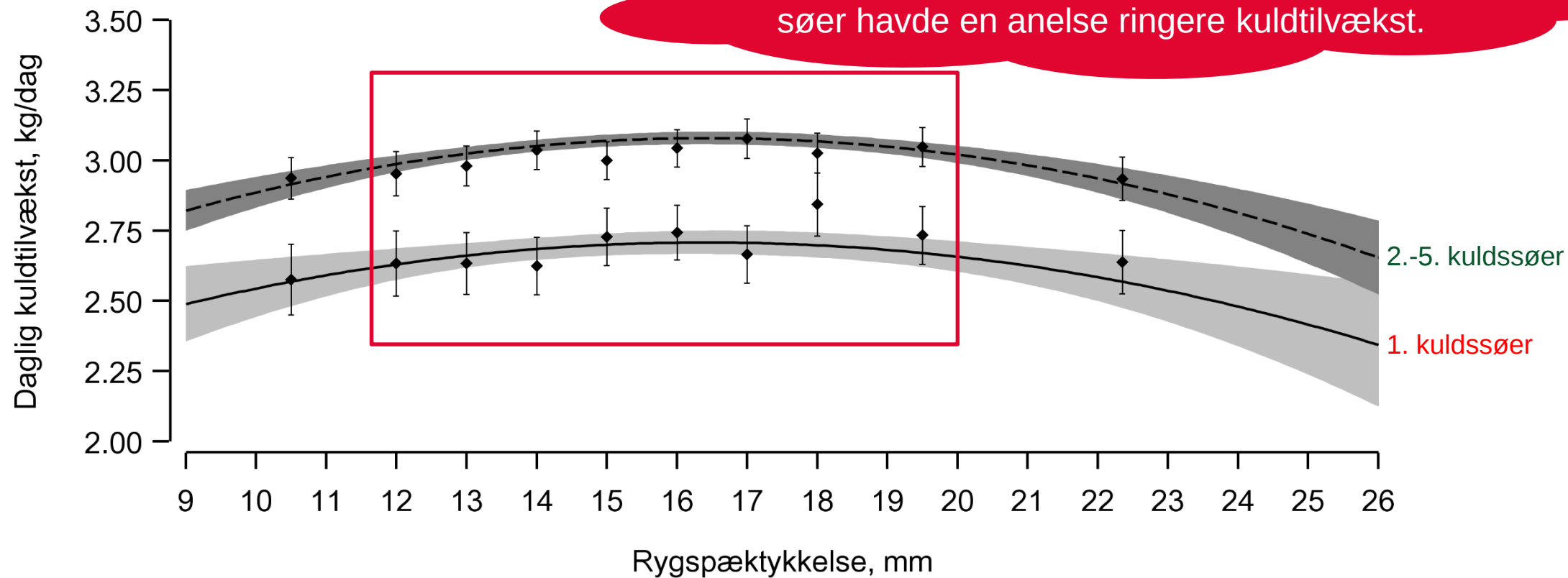
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

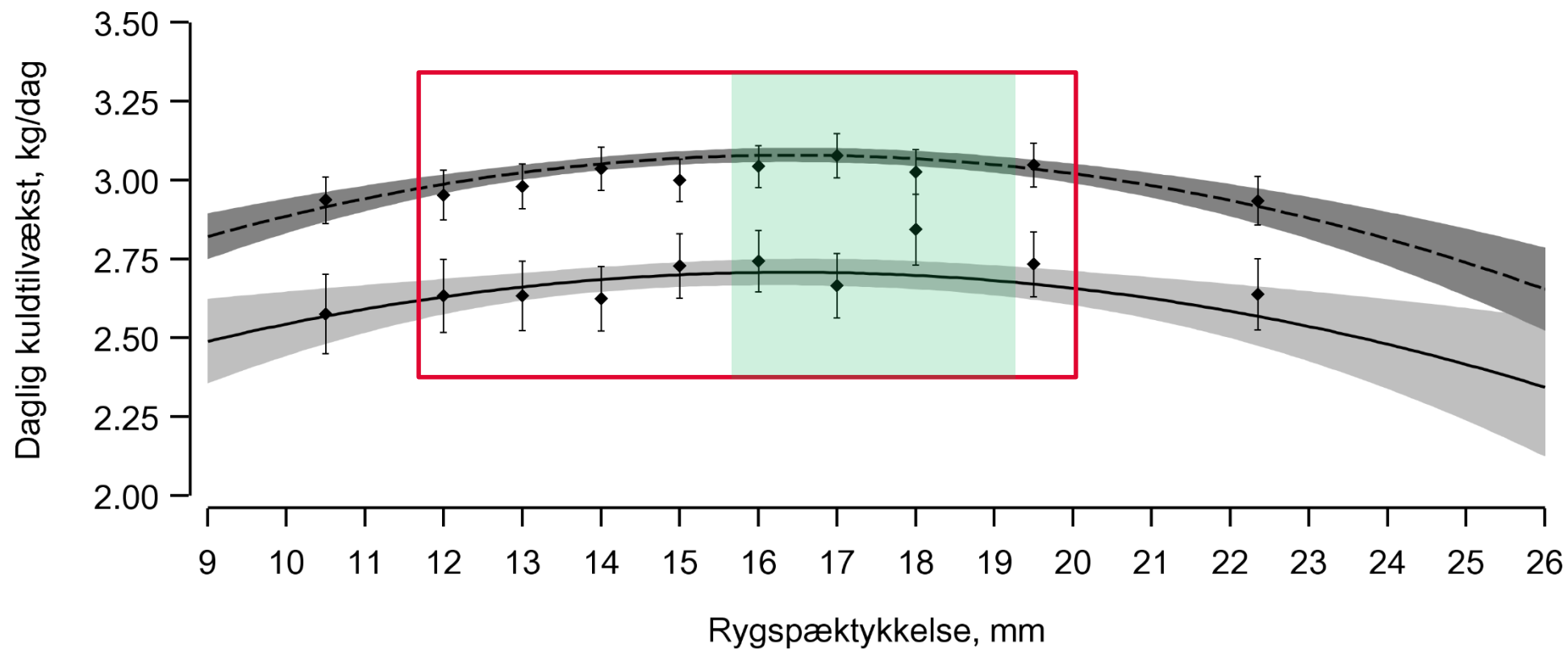
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Fra 12-20 mm lå kuldtilvæksten på 2,6 og 3,0 kg for hhv. 1. og 2.-5. kuldssøer. De magre og fede søer havde en anelse ringere kuldtilvækst.

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

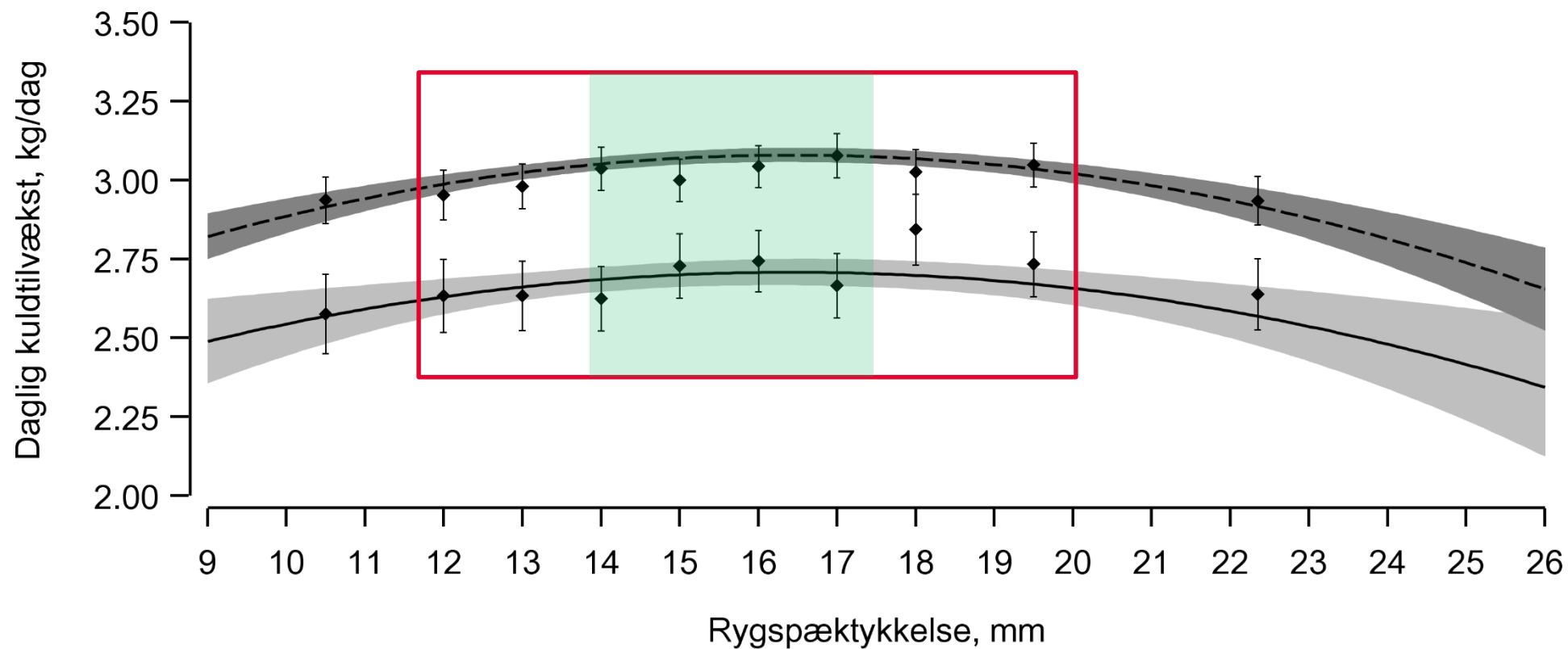

Gl. anbefaling

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

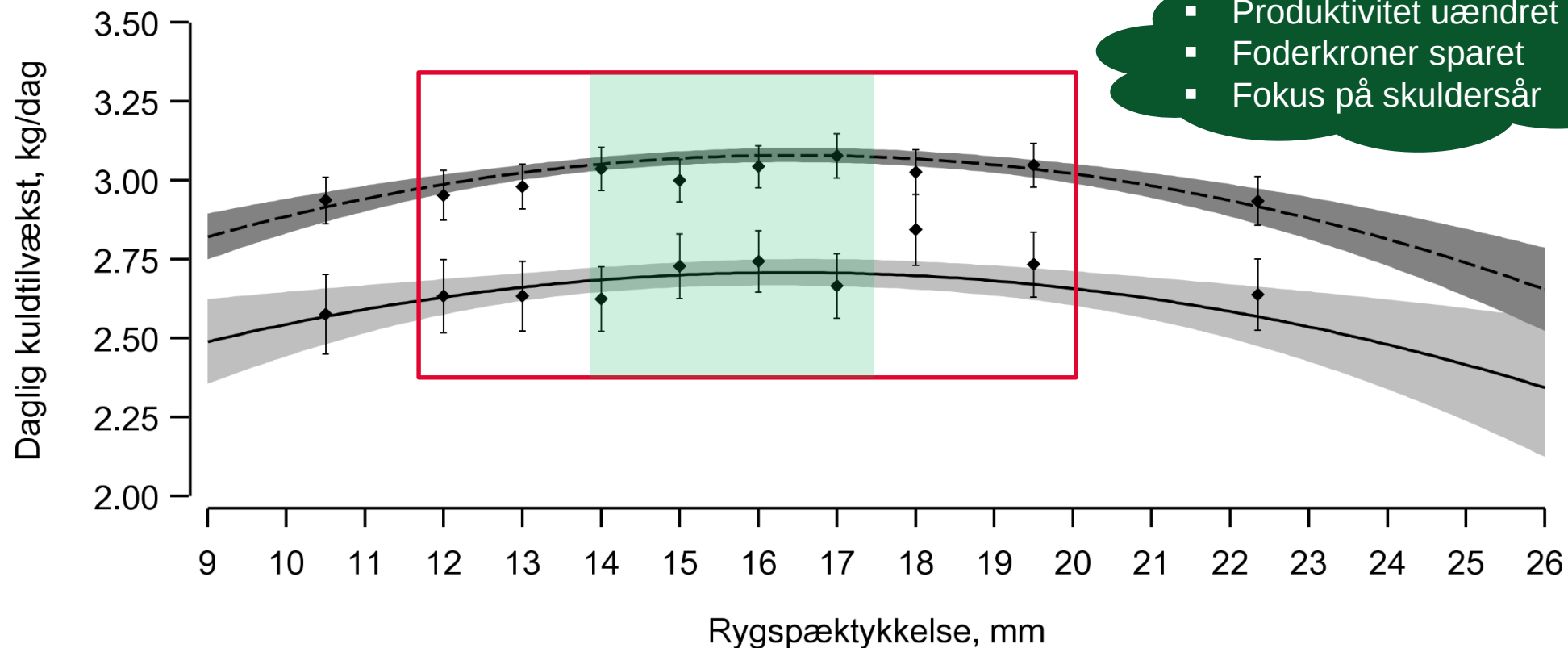

Gl. anbefaling
Ny anbefaling

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Gl. anbefaling
Ny anbefaling

Opsummering

- 5. kuldssøer med rygspæk under 13 mm fik flere dødfødte grise
- Antallet af fravænnede grise pr. fravænning var en anelse lavere ved de helt fede søer
- Kuldtilvæksten var høj i et bredt interval: 12-20 mm efter faring
- Ingen effekt på efterfølgende reproduktion

Gammel anbefaling 16-19 mm ved faring ➡ Ny anbefaling 14-17 mm ved faring

Optimalt huld ved faring:
14-17 mm

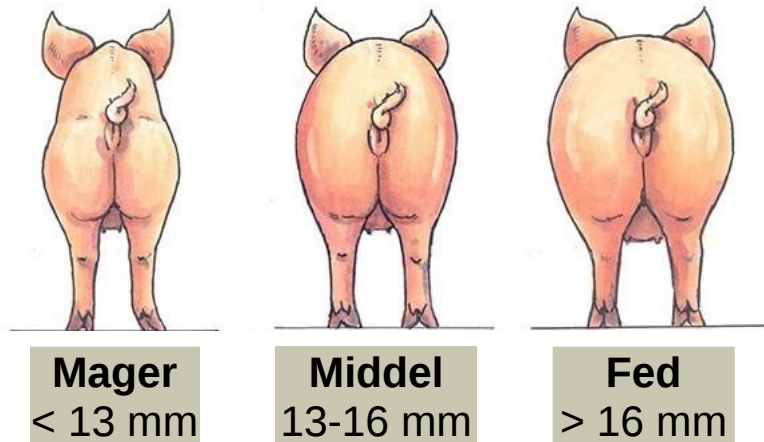

Implementering af anbefalinger for rygspæk

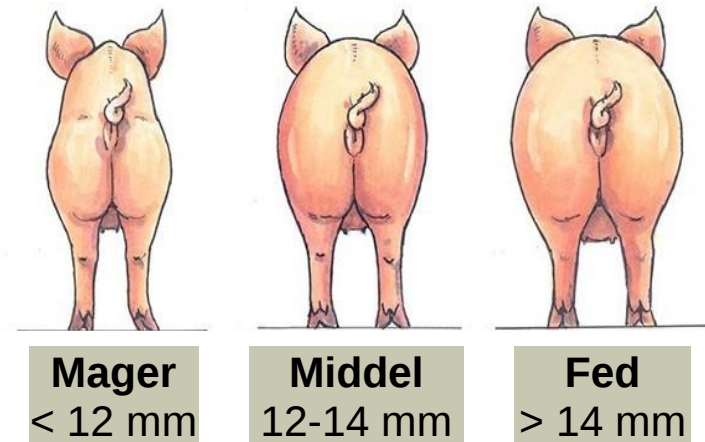
Huldinddeling af søer ved fravænning

- og nye kriterier for valg af foderkurve i drægtighed

Tidligere huldinddeling ved fravænning

Ny huldinddeling ved fravænning

Foderkurver i drægtighedsstalden

- Samlet effekt på reetablering af huld

Husk
4,0 g ford. lysin og 90 g
ford. råprotein pr. FEso
til drægtige søer

Rygspæk ved fravænning	Mager <12 mm	Middel 12-14 mm	Fed > 14 mm
FEso pr. dag, dag 0-30	4,5 (+ 3 mm)	3,0 (+ 1 mm)	2,5 (+ 0,3 mm)
FEso pr. dag, dag 30-84	2,3 (+ 1 mm)*	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 0 mm)
FEso pr. dag, dag 84-faring	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)
Reetableret rygspæk, i alt	~4,5-5 mm	2,5-3 mm	0,5-1 mm

Forventet besparelse på ~50-100 FEso pr. årsso

* Givet, at søerne er tilbage på middel huld, ellers 3,5 FE pr. dag

Foderkurver i drægtighedsstalden

- Samlet effekt på reetablering af huld

Husk

4,0 g ford. lysin og 90 g
ford. råprotein pr. FEso
til drægtige søer

Fodring med højt lysin- og proteinniveau giver
mindre fedtaflejring og tungere og mere
muskuløse søer

Til ingen nytte

Håndtering af gylte i forhold til nye anbefalinger

- Pas på, at rygspæk og vægt ikke stikker af i første drægtighed

- Foderkurve dag 0-30
 - For at sikre implantationen skal for høj foderstyrke undgås
 - Små gylte fodres med 2,2 FEso pr. dag og store gylte 2,4 FEso pr. dag
- Foderkurve dag 30-84 – afhænger af gyltens huld
 - Ønskes tæt på nultilvækst: 2,0-2,1 FEso pr. dag
 - Ønskes moderat tilvækst + rygspæk: 2,3 FEso pr. dag
 - Er polten lille og mager ved løbning: 2,5-2,7 FEso pr. dag
- Foderkurve dag 84-faring
 - Anbefalingen er 3,3 FEso pr. dag, men pga. praktik fodres typisk 3,5 FEso pr. dag som for søerne

Rygspækscan dine søer ved
faring, fravænning og på dag 30
- Gør det f.eks. på hvert 10.
ugehold

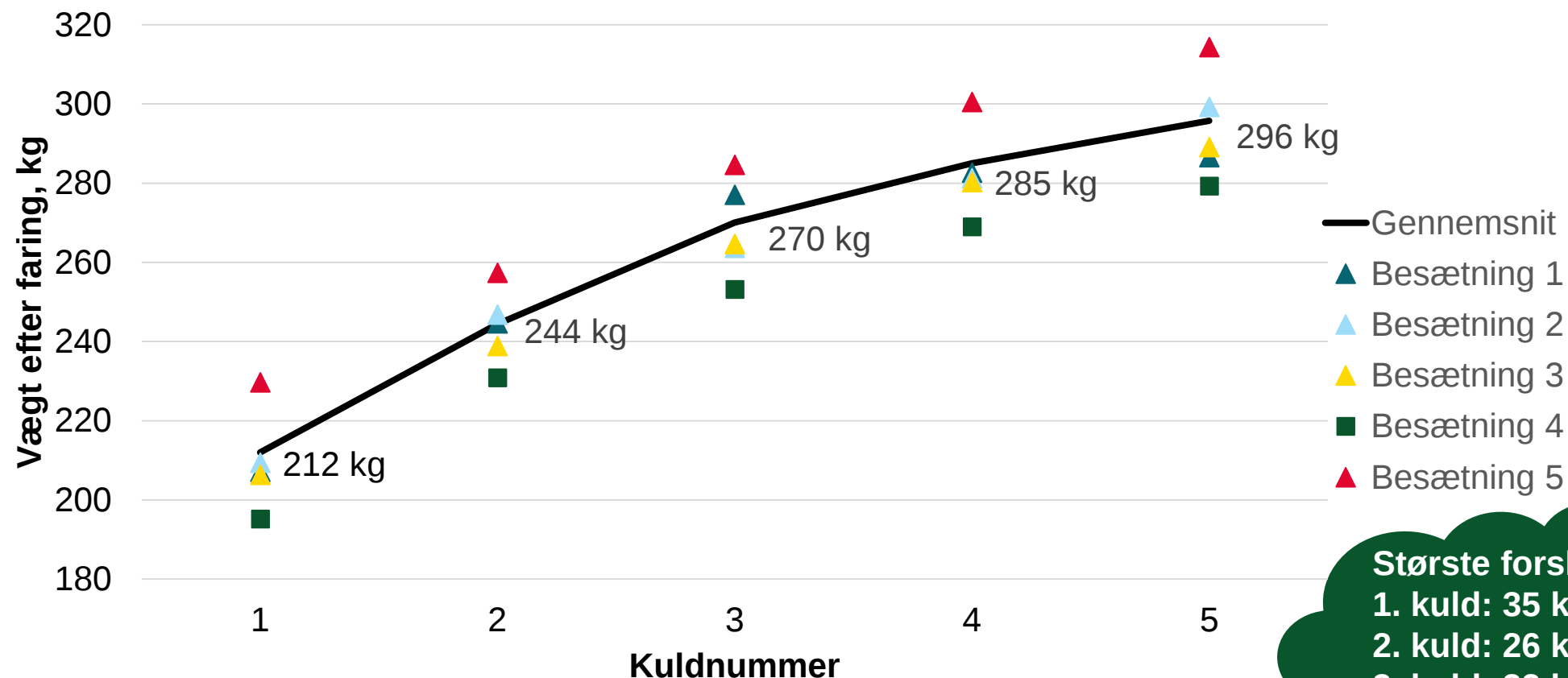

A photograph of a pig in a metal crate. A digital scale is mounted on the crate, displaying the number 25.4. A man in a black shirt is standing next to the crate, looking at the scale. The background is a blurred industrial setting.

Fokus på søernes udvikling i størrelse

Vægtudvikling fra første til femte faring

- Poltenes vægt ved løbning og gyltens vægt ved faring er afgørende

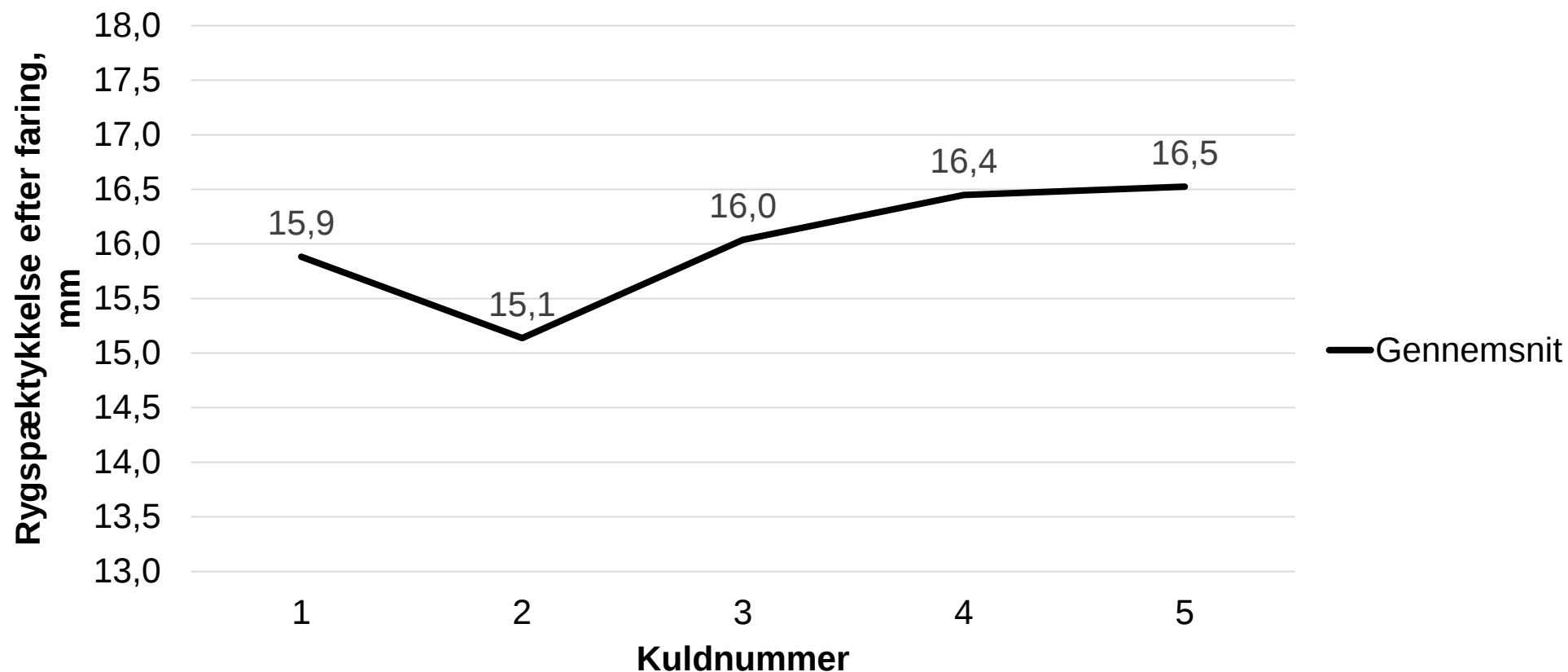

Største forskelle

- 1. kuld: 35 kg
- 2. kuld: 26 kg
- 3. kuld: 32 kg
- 4. kuld: 31 kg
- 5. kuld: 35 kg

Udvikling i rygspæk fra første til femte faring

- Gennemsnit af 11 afprøvninger i 5 besætninger

Fokus på søernes behov til vedligehold

Det får I ud af det foder, søerne æder

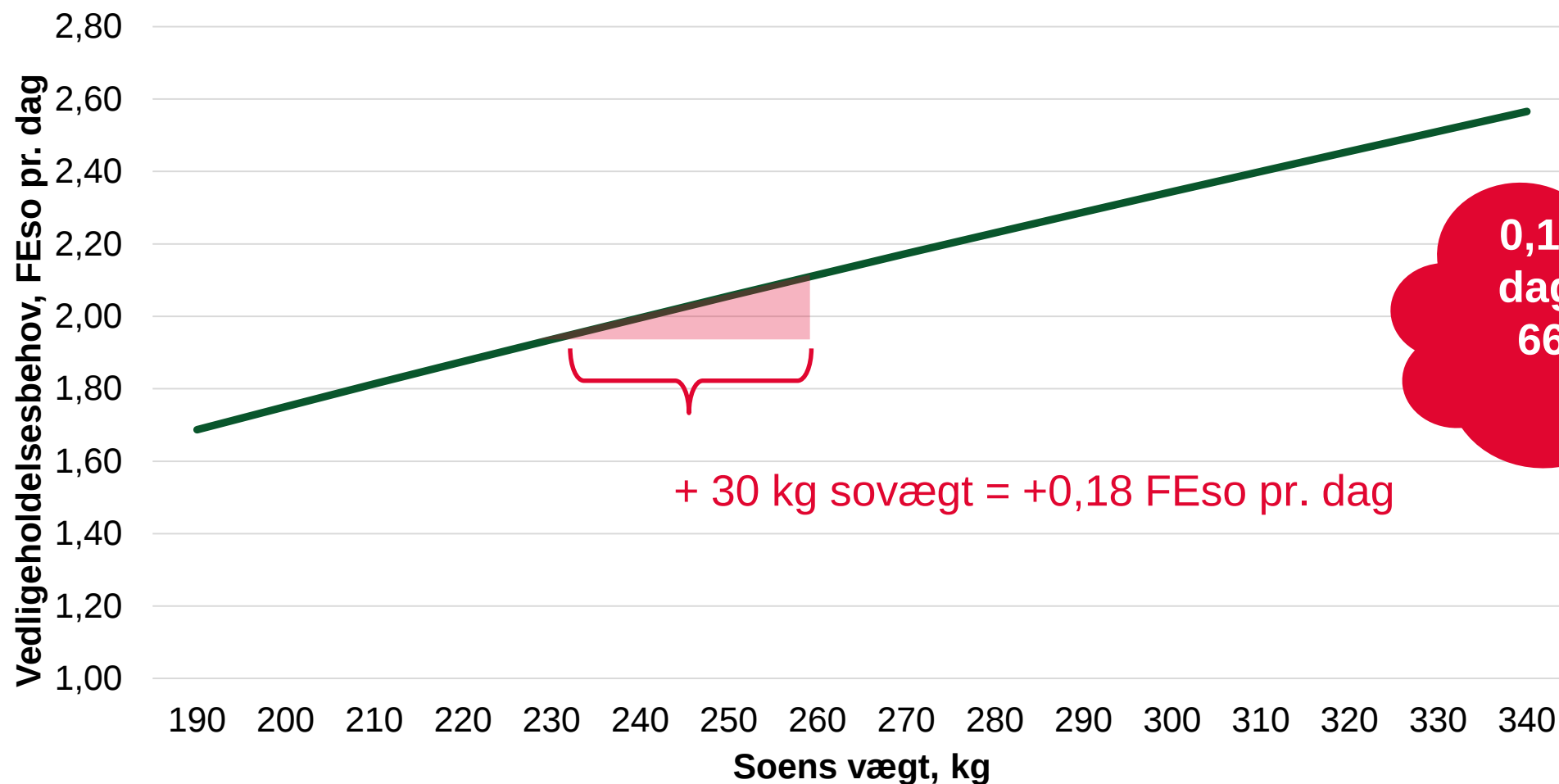
Vedligeholdelsesbehov $\approx$ tomgang
En vis mængde diesel kræves –
afhængig af bilens størrelse

Ydelse (tilvækst, rygspæk,
fostervækst, mælkeproduktion)
fås fra foder ud over vedligehold

Soens behov til vedligehold

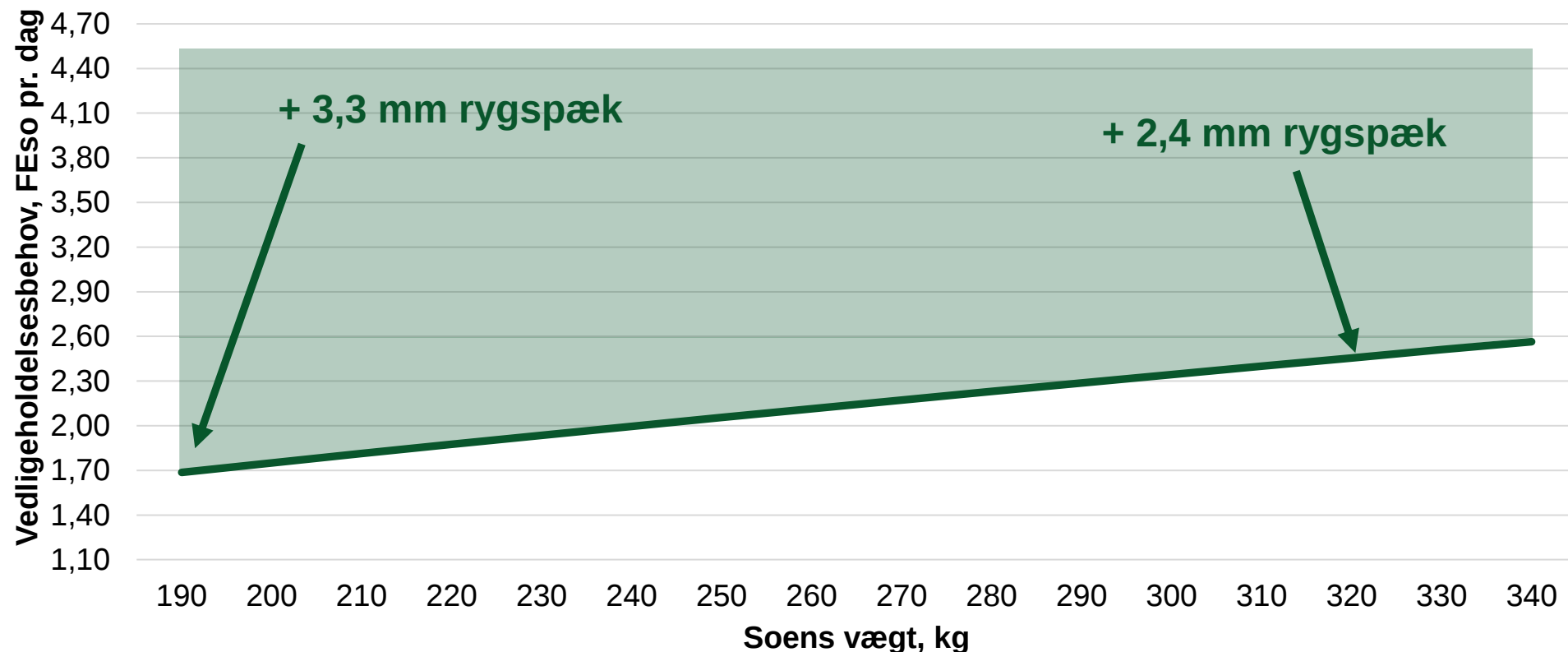
- Afhænger primært af soens vægt omregnet til metabolisk kropsvægt

0,18 FEso pr.
dag svarer til
66 FEso pr.
årssø

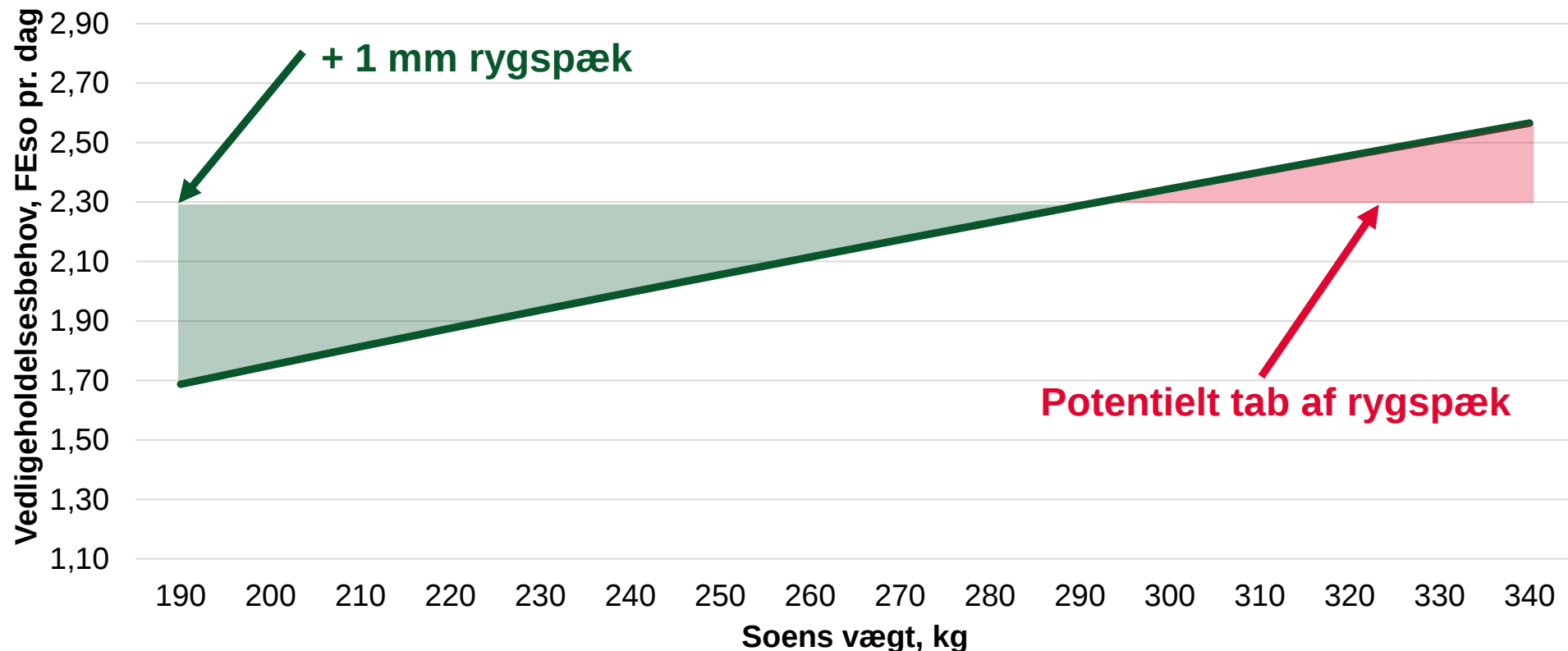
Hvad får soen ud af 4,5 FEso pr. dag først i drægtigheden (dag 0-30)

- Stærkt afhængigt af soens vægt og dermed også alder

Hvad får soen ud af 2,3 FEso pr. dag midt i drægtigheden (dag 30-84)

- Stærkt afhængigt af soens vægt og dermed også alder

Fokus på fodermanagement

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Forskellige staldsystemer kræver individuelle løsninger

Løbe-kontrolstald med 1 boks pr. so

Individuel reetablering af huld (tørfodring)

Reetablering af huld pr. ventil (vådfodring)

Gulvfodring/vådfodring i langkrybbe

Antal stier pr. hold er afgørende for mulighederne

En ædeboks pr. so/Opti-stier

+/- Individuel reetablering af huld (tørfoder)

+/- Reetablering af huld pr. ventil (vådfoder)

Manuel målrettet indsats (begge)

ESF

- Valgfrit antal foderkurver
- Mulighed for at skifte kurve for den enkelte so

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Løbe-kontrolstald med 1 boks pr. sø

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Reetablering af så meget huld som nødvendigt så hurtigt som muligt (4,5 FEso pr. dag)
- Mulighed for at holde igen på fede søer (2,5 FEso pr. dag)
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Flyt søer til drægtighedsstald og anvend samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Gulvfodring/vådfodring i langkrybbe

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Antal stier påvirker mulighed for sorteringen
- Ingen mulighed for individuel håndtering af afvigere
- De fede/snu søer er største udfordring ⇒ strategi for håndtering
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem
- Evaluér ved faring

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- En ædeboks pr. so/Opti-stier

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Individuel håndtering af afvigere
- Magre kan tildeles ekstra foder, mens søerne låses omkring fodring
- De fede søer er igen udfordringen $\Rightarrow$ mulighed for at opbokse dag 0-28?
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem
- Evaluér ved faring

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt - ESF

- Mål rygspæk ved fravænning og placer søerne på rette foderkurve
- Mager, middel, fed og gylte og måske ekstra kurver til gamle søer
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Skift kurve alt efter, hvor godt huldet er reetableret
- Evaluér ved faring

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Fodermængde i de forskellige dele af drægtigheden

Foderets indhold af fordøjeligt lysin (og protein)

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Fodermængde i de forskellige dele af drægtigheden

Foderets indhold af fordøjeligt lysin (og protein)

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Sidste mulighed er slagtning af
oversize søer

Foderstyrke til diegivende søer

Mange gennemførte afprøvninger og forsøg i farestalden

- Normblanding og fornuftig brug er nøglen

- Effekt af foderstyrke på kuldtilvækst
 - Ingen fundne effekter i hverken tidlig eller sen diegivning
 - Foderet styrer soens mobilisering og væggtab effektivt
- Mere foder giver ikke tungere grise
 - 9,25-10,00 FEso pr. dag fra dag 15 til søer, der ligger med store kuld
 - Nedjustering, hvis søerne ligger med 10-11 grise
- Søerne må ikke opfedes i farestalden

Farestalden skal levere fravænnede søer som:

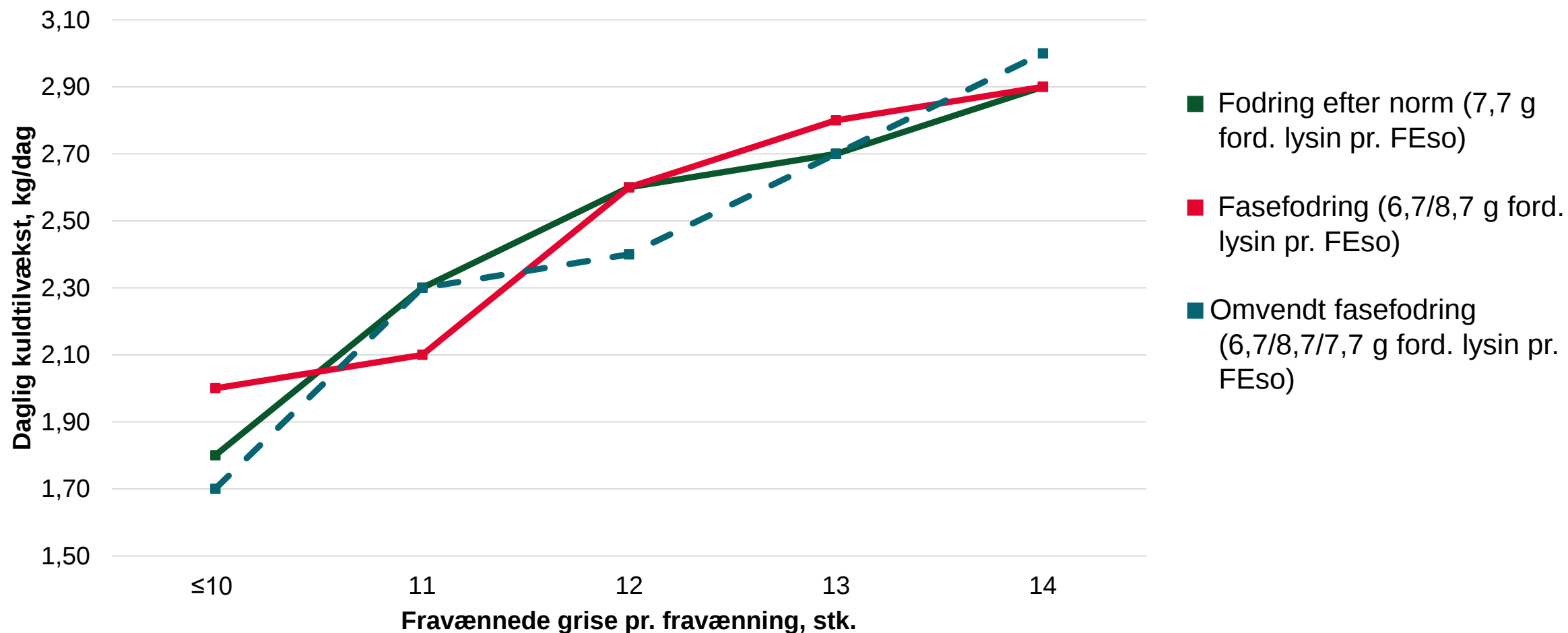
- Har tabt 2-3 mm rygspæk
- Har haft et væggtab på 5-15 kg
- Med 92 % sikkerhed kommer i brunst indenfor 7 dage

A close-up photograph of a pig's head, showing its eye and ear. The pig is light pink with some darker spots. It has several strands of dry straw or hay stuck to its face, particularly around the eye and ear. The background is blurred, showing more straw.

Fasefodring af diegivende søer

Fasefodring med protein/aminosyrer er ikke det nye sort

Ingen effekt hos hverken højt- eller lavtydende søer

Fasefodring med protein/aminosyrer er ikke det nye sort

Ingen effekt hos hverken højt- eller lavtydende søer

Implementering af den nyeste viden

- Start med polten og gylten

- Nøglen til ensartede søer er fokus på polten ved løbning
 - 230-240 dage gamle
 - 14-15 mm rygspæk
 - Vægt på 140-160 kg
 - Snævert vægtinterval gør livet nemmere
- Undgå unødigt ekstra tilvækst ved gyltene før faring
 - 14-17 mm rygspæk
 - Vægt: 195-210 kg lige efter faring

Implementering af den nyeste viden

- Næste step er at reducere huldudsving ved søer og styre vægtudviklingen

- Ny rettesnor for rygspæktykkelse ved faring
- 14-17 mm er målet
 - Hold styr på vægtudviklingen med 4,0 g ford. lysin pr. FEso til drægtige søer
- Styr på vægt- og rygspæktab i farestalden
 - 2-3 mm rygspæktab
 - 5-15 kg væggtab
 - 92 % af søerne i brunst indenfor 7 dage efter fravænning
- Så lidt udsving i rygspæktykkelse gennem soens liv som muligt

TAK og husk!

Vær altid opdateret på den seneste faglige viden

Tilmeld dig **Nyhedsmail** fra
SEGES Svineproduktion på
www.svineproduktion.dk

 facebook.com/SegesSvineproduktion